

SERVICE

MAT & DRYCK

- 1 Backers:** café och bageri
Borgbyvägen 2, 10440 Bollsta, tfn 019 246 1658, 019 241 1674, www.backers.fi
- 2 DeliTuKKu & Restaurant Glöden**
Pojovägen 8, 10420 Skuru, tfn 020 763 9121, www.delitukku.fi
- 3 Restaurant Äminnegård**
Äminne gårds väg 4, 10410 Äminnefors, tfn 019 276 6890,
www.nordcenter.com
- 4 Bruks golf**
Sandbackavägen 100, 10420 Skuru, tfn 019 245 4485, www.ruukkigolf.fi
- 5 Idrottsinstitut Kisakeskus**
Kullanäset 220, 10420 Skuru, tfn 019 245 7111, www.kisakeskus.fi

LOGI

- 1 B&B Maitotalo, Nordcenter**
Äminne gårds väg 4, 10410 Äminnefors, tfn 019 276 6850,
www.nordcenter.com
- 2 DeliTuKKu Holiday Apartments**
Pojovägen 8, 10420 Skuru, tfn 020 763 9121, www.delitukku.fi
- 6 Eden Solhem Studio Apartment**
Gamla Fiskarsvägen 5, 10420 Skuru, tfn 044 337 2128, www.edenbillnas.fi
Logi också i Billnäs: Eden Billnäs B&B, Sjösängvägen 23, 10330 Billnäs
- 5 Idrottsinstitut Kisakeskus**
Kullanäset 220, 10420 Skuru, tfn 019 245 7111, www.kisakeskus.fi

Logimöjligheter kan också efterfrågas i Fiskars, Antskog och Billnäs.

ÖVRIG SERVICE & KONTAKTINFORMATION

- 1 Backers:** bageri, café
Borgbyvägen 2, 10440 Bollsta, tfn 019 246 1658, 019 241 1674, www.backers.fi
- 2 DeliTuKKu:** restaurant, café, logi, närmatsbutik, evenemang, kurser, cykeluthyrning
Pojovägen 8, 10420 Skuru, tfn 020 763 9121, www.delitukku.fi
- 7 Gillesgårdens lantbruks- och hembygdsmuseum**
Skarpkullavägen 301, 10420 Skuru, tfn 040 507 4306, www.pojo.hembygd.fi
- 8 KD Adventure:** upplevelseturism i Pojo
Gamla Antskogvägen 12, 10480 Antskog, tfn 040 511 6837, www.kdadventure.com
- 9 Blomcenter Scilla:** blomsteraffär, presentartiklar, Posten
Pojovägen 8, 10420 Skuru, tfn 040 559 1970, FB: Scilla kukkacenter,
www.scilla.fi
- 10 Nordcenter:** Golf
Äminne gårds väg 4, 10410 Äminnefors, tfn 019 276 6850,
www.nordcenter.com
- 11 Påminne idrottscenter:** slalom på vintern, backbilsbana på sommaren, idrottshallen öppen året runt
Brunkom strandvägen 1, 10410 Äminnefors, tfn 019 238 955,
www.paminne.com
- 4 Bruks golf**
Sandbackavägen 100, 10420 Skuru, tfn 019 245 4485, www.ruukkigolf.fi
- 12 S-market Pojo**
Pojovägen 2, 10420 Skuru, tfn 010 762 6350
- 13 Shell Pojo**
Valter Bergmans väg 1, 10420 Skuru, tfn 019 245 3288
- 5 Idrottsinstitut Kisakeskus**
Kullanäset 220, 10420 Skuru, tfn 019 245 7111, www.kisakeskus.fi

Utgivare: Pohjan kirkonkylän kyläyhdistys, Pojo kyrkoby byförening rf

POJO KYRKUBY

Pojo kyrkoby ligger i Raseborgs stad längst inne i Pojoviken vid den historiska Kungsvägen.

Det finns mycket att se och uppleva i Pojo kyrkoby med omnejd: den medeltida stenkyrkan, Kasbergets bronsåldersgrav, Finlands första järnvägstunnel som byggts för passagerartrafik, Gillesgårdens lantbruks- och hembygdsmuseum, idrottsinstitut Kisakeskus, två 18-håls golfbanor, Påminne sportcenter, ridcentra och mycket annat. Närbelägna är också järnbruken Fiskars (5 km), Billnäs (8 km) och Antskog (13 km) som grundats i Pojo på 1600-talet.

Pojoviken är en 15 km lång fjordlik havsvik, som delar Raseborgs stad mitt itu från Pojo kyrkoby ända ut till Finska viken. Pojoviken är ett brackvattensområde och vikens artrikedom är en av de största i Finland. I Pojovikens vatten simmar både söt- och brackvattenfiskar.

Det milda klimatet och tämligen obebyggda stränder ger plats åt en mångfaldig och stor flora och fauna, med många sällsynta och utrotningshotade arter. Många flyttfåglar anländer till Finland via Pojoviken.

En gästbåtsbrygga byggdes i Gumnäs 2015, som gör det möjligt att anlända till Pojo kyrkoby också med båt. Oberoende av om man ankommer Pojo kyrkoby land- eller sjövägen möts man av en livskraftig by med dess utbud av tjänster.

Välkommen på besök hos oss!

MERA INFORMATION

Pojo kyrkoby byförening rf
www.pohjapojo.fi

Raseborg stads turistbyrå
www.visitraseborg.com

Pojo (finska Pohja) är en före detta kommun i Finland och en gammal västnyländsk kyrkosocken, som i dag är en del av Raseborgs stad i Nyland.

Pojoviken var känd som en handelsrutt till Inre Finland redan på bronsåldern och vikingatiden. Gumnäs och Klockarudden är platser som har bebotts sedan medeltiden, eventuellt en längre tid. Pojo socken grundades i början av 1300-talet och de flesta av storjordbruket runt Pojoviken har en historia som sträcker sig till 1400-talet eller till och med längre bakåt i tiden.

Grunden för Finlands metallindustri lades i Pojo, där det fanns tillgång till skogar och vattenkraft och möjlighet att utbryta malm, vilket var förutsättningen för att grunda järnbruk: Antskog bruk 1630, Billnäs bruk 1641 och Fiskars bruk 1649.

Raseborg skapades 1.1.2009 då Pojo kommun, Ekenäs stad och Karis stad gick samman och bildade Raseborgs stad. Vid tidpunkten för kommunsammanslagningen fanns det 4 936 invånare i Pojo. Kommunen var tvåspråkig med 59 procent finskspråkiga och 37 procent svenskspråkiga invånare.

POJO KYRKUBY

www.pohjapojo.fi

A. Pojo kyrka
Den medeltida stenkyrkan som helgats Jungfru Maria. Sankta Maria kyrka är belägen på en gammal marknads- och offerplats och den byggdes troligtvis under åren 1475–1480. Eventuellt fanns här en träkyrka redan ca 200 år tidigare. Träskulpturen som avbildar Jungfru Maria och Jesusbarnet härstammar från denna tid och den är det äldsta historiska föremålet i Pojo kyrka. Héléne Mannerheim, mor till Finlands marsalk Mannerheim, är begravnen här.

B. Skuru hamn
I Skuru har det funnits en frakthamn sedan tiden för Antskogs bruks grundande 1630. Fartygen lade sitt ankar här dock redan tidigare. Den viktigaste farleden mellan Åbo och S:t Petersburg, Kungsvägen, gick här alldeles vid stranden, varför det var naturligt med en förbindelse också till en sjöväg just här. Rederiet som grundades 1866 trafikerade rutten Helsingfors – Fagervik – Ekenäs – Skuru – Dalsbruk – Åbo – Stockholm en gång i veckan. Passagerartrafiken avtog sedermera så småningom och merparten av passagerartrafiken flyttades över till järnvägen i början av 1900-talet.

C. Jättegrytorna
Vid banan intill berget finns ett par cylinderformade gropar, jättegrytor, som uppstod under istiden då isarnas strömmande smältvatten fått en eller flera stenar att rotera och bildat gropar.

D. Ryssugnarna
Under Stora Ofreden fanns det 17 000 ryska soldater utstationerade i Pojo. Soldaterna byggde ugnar som användes för att baka bröd. Nu finns det endast ruiner kvar av dessa ugnar inne i skogen bakom skolorna.

E. Lantbruks- och hembygdsmuseet Gillesgården i Skarpkulla
Museet ägs och underhålls av Pojo hembygdsförening. Museet omfattar bl.a. boningshuset från 1700-talet, bodan och loftsbyggnaden, statarstugan, en lantbrukshall samt en fordons- och vagnhall. Museets samling omfattar över 3 800 föremål.

F. Thomasböle
På denna plats fanns Finlands första papperskvarn som grundades 1667 av biskop Johannes Gezelius för att trycka Biblar. Papper tillverkades av lumpor i Thomasböle under åren 1667 till 1713. Ryssarna förstörde byggnaderna i början av Stora Ofreden vilket innebar slutet på verksamheten i Finlands första pappersfabrik. Finska pappersingenjörssällskapet har uppfört en minnestecken på platsen.

G. Flemings sten
Enligt sägen platsen där Finlands ståthållare Klaus Fleming dog år 1597.

H. Skuru station
Skuru järnvägsstation öppnades 1899. Stationen används inte längre för persontrafik, men varutrafik från Skuru hamn går ännu via den.

I. Skuru järnvägstunnlar
Tunnlarnas era inleddes vid de finska järnvägarna när den första järnvägstunneln för persontrafik öppnades för tillfällig trafik år 1899 österom Skuru station på bansträckan mellan Åbo och Karis. Numera används tunneln av industrin. Trafiken mellan Åbo och Karis gick under åren 1964 till 1990 genom den andra, numera övergivna, tunneln på området, men i och med att en tredje tunnel öppnades stängdes den helt och hållet.

J. Kungsvägen
Den historiska färdvägen – Kungsvägen – går igenom Pojo. Ändpunkterna är Oslo och S:t Petersburg. Vägen användes av kungliga, övrig adel och handelsmännen. Längs med vägen kan man se vackra herrgårdar, gamla alléer och historiskt kända naturens tecken.

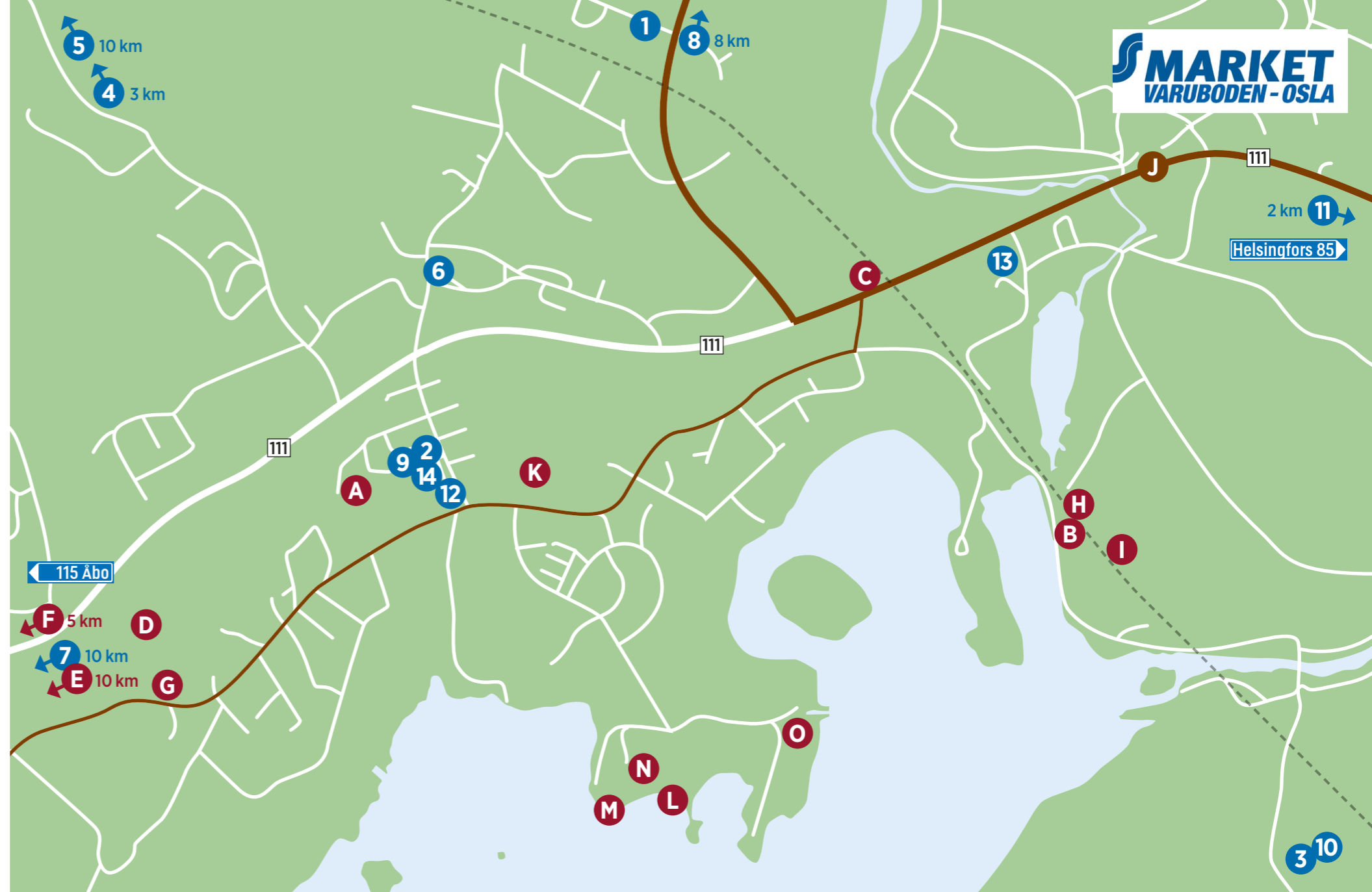
K. Kasbergets grav från bronstiden
Graven är troligen imponerande och rätt så väl bevarad; den är ca 16–19 m i diameter med en höjd på ca 1,7 m. Från platsen har man en synnerligen fin utsikt både till Pojo kyrka och Pojoviken.

L. Gumnäs friluftsområde och simstrand

M. Gumnäs gästbåtsbrygga

N. Gumnäs festplats där man arrangerar bl.a. byfester och logdans.

O. Mattvättställe

AUTOPESU, POLTTOAINEET, MYYMÄLÄ, KAHVIO 13

Shell Raasepori Pohjankuru

Valter Bergmanin tie 1, 10420 Pohjankuru
Puh. (019) 245 3288. Ma–pe 6.30–20, la 8–20, su 9–20

Kukkacenter * Blomcenter 9

Scilla

En månsidig blom- och presentbutik

B
BACKERS
- VÄSTNYLAND 1694 -

Bageributik och café i Fiskars, öppet må–fre 8–17, lö 10–17
Borgbyvägen 2, Bollstad
019 246 1658 | info@backers.fi
www.backers.fi

POSTILLA 14

Pohjantie 8, 10420 Pohjankuru,
Pojovägen 8, 10420 Skuru

KIRPPUTORI – LOPPTORG – SECOND HAND SHOP